

Buvęs LKP CK darbuotojas Vladas Butėnas

ATSIMINIMAI APIE LKP CK ORGANIZACINIO PARTINIO DARBO SKYRIŲ IR CK ANTRAJŲ SEKRETORIŲ

OPD skyriaus darbo specifiška plati: kadru paskyrimo ir atleidimo iš darbo reikalai (per 7 tūkstančius pareigybių), partijos komitetų kuravimas, centrinių ir vietinių tarybų valdžios įstaigų, profsąjungų, komjaunimo darbo šefavimas, kasdienis ryšys su Maskvos Senąja aikšte – TSKP CK. Visa tai, kas vyko skyriuje, priminė didžiulę virtuvę. Skirtumas tik tas, jog produktų vietoje – žmonės, o virėjų – bene 40: skyriaus vedėjas, trys jo pavaduotojai, inspektoriai, sektorių vedėjai, instruktoriai ir konsultantai. Vyriausiuoju virėju pagal seną partijos tradiciją buvo CK antrasis sekretorius, visada iš Maskvos atsiųstas žmogus. N. Dybenkai šefo-virėjo vardas labiausiai tiko. Tai jis iš esmės pats tvarkė svarbiausius OPD skyriaus reikalus. Net skyriaus partiniuose susirinkimuose „išprausdavo“ bet kurį darbuotoją, nežiūrint jo pareigų, darbo stažo ar tautybės (trečdalis darbuotojų buvo ne lietuviai). Kalbėdavo jis griežtai, dažnai net grubiai. Todėl žmonės į tokius susirinkimus eidavo su baime, viskam pasiruošę. [...] Kalbėjo jis tik rusiškai, nors Lietuvoje dirbo nuo 1978 metų. Šis, jau penkias dešimtis metų perkopęs sibirietis, nors ir baigęs kalnakasybos metalurgijos institutą, pagal specialybę iš esmės nebuvo dirbęs. [...]

Iki N. Dybenkos LKP CK sekretoriumi buvęs Valerijus Charazovas (Lietuvoje dirbo 1967–1978 metais) pasižymėjo kitokiomis savybėmis. Jis buvo uždaresnis, skyriuje niekada nesirodydavo, o mėgdavo vadinamąjį individualų darbą – iš OPD skyriaus žmonių (ypač iš inspektorių, kuravusių miestus ir rajonus) asmeniškai rinkdavo vadovaujančius kadrus kompromituojančias žinias, kas paskui galėtų jomis manipuliuoti. Visi žinojo, jog skyriaus inspektorius, tik pradėjęs darbą, Charazovo reikalavimu turėdavo įsigyti specialų sąsiuvinį ir žymėtis jame savo nuomonę apie miestų ir rajonų vadovus, užrašyti girdėtus jų „nusižengimus“. Su tokiu sąsiuvinium laikas nuo laiko ir reikėdavo aplankyti V. Charazovą. Aišku, apie uoliausius skundikus šefas susidarydavo geriausią nuomonę ir jų laukdavo spartesnis kopimas karjeros laiptais.

Butėnas V. *Cė Ka: kelias į 1988-uosius metus*. Vilnius: „Gairės“, 2003, p. 15–16.